

KNIHOVNA NOVÝCH SMĚŘŮ. SVAZEK XII.

ZBLOUDILÉ DUŠE.

JAROSLAV FR. URBAN.

Cena 25 hal.

Nákladem Sezemského Karla v Nové Pace č. 375. — 1916
Knihkárna Ladislava A. Riedla v Nové Pace.

Venkovská děvčata ve velkých městech.

Napsal Jaroslav Fr. Urban.

Smutným zjevem dnešní doby je odlidňování venkova, a žel, že je to právě ženský svět, který se tak houfně počíná stěhovati do měst. Všechna naše děvčata, která jdou na službu, touží jen po městě, neboť venkovská práce prý je hrubá a těžká!

Utíkají proto naše dívky a ženy do měst za lepším bydletem.

Vyšší mzda, omezená doba pracovní, volnost a svoboda jsou lákadla pro dívky, jimž se zdá služba na venkově těžkou.

Ale dívky naše už dospěly tak daleko, že jedině ve městě spatřují své štěstí. Často by

mohly míti tutěž službu i práci na venkově (na př. jako služka k dětem), ale děvče raději jde do města, kde vykonává tutěž službu. Příčina toho jest ta, že naše dívky představují si svět co nejrůžověji a myslí, že ve městě čeká na ně štěstí. Zapomínají však, že bezmyšlenkovitým návalem do měst odlidňují venkov, kde ženských sil jest velice zapotřebí a že ve městě, kde jich jest nadbytek navzájem se utloukají, neboť tím umožněno jest snižování mzdy.

Proto jest třeba všemi silami působiti k tomu, aby ženský dorost neutíkal z venkova do měst. Netušíme ani jakému nebezpečí vystaveny jsou naše dívky, které bez rozmyslu, bez náležitého předložení pospíchají do měst, zvláště do měst velkých, jakým jest na př. Vídeň.

Jest bolno pomysliti, že jsou to z valné části naše české dívky, které se lehce nechají slákati pozlátkem požitků a plní známé domy hanby, kde se za hanebný peníz musejí prodávati. Plným právem na ně hodí se slova básníkovy:

„Zabloudila labuť bílá
v kalné vody ve svém snění,
zabloudila duše čistá
— — — v žití kal.“

Účelem tohoto článku jest ukázati našim

lehkomyslným, nerozvážným děvčatům, jaké „štěstí“ čeká je ve velkých městech. Péro mé nestačí, abych vylíčil všechny ty „radosti,“ ale snad přece postačí, abych aspoň na něco ukázal a varoval.

Vídeňské listy nedávno zaznamenaly odhalení ohavného brlohu. Ve Vídni na pokyn obecnstva vypátrala policie v bytu soukromého úředníka Kissa „zábavnou místnost,“ kde potají scházela se den co den společnost vídeňských hýřilů a spustlíků, a očekávala zde nové „transporty“ ubohých, svedených a omámených dívek.

Placení náhončí, totiž pomocí inserátů i dopisů šháněli po Tyrolsku, Čechách i Moravě „zdravá, mladá děvčata, která chtějí dostati dobrou službu u vážených vídeňských rodin.“ Když pak dívky takto vylákali z jejich domovů do Vídně, ihned se jich „ujali,“ zavezli do neřestných místností a zde všemi možnými vyhrůžkami nutili je pak k pustému a hanebnému životu.

Policie vídeňská sama dozrává, že tímto způsobem zničeno bylo množství řádných děvčat, z nichž četné, jsouce nakaženy hroznými nemocemi, jdou nejstrašnější budoucnosti vstříc.

Jest známo, že onen brloh, jaký byl odhalen nyní ve Vídni, není ojedinělým, že mu podobných je v každém větším městě celá řada!

A právě těchto hrozných brlohů, proti nimž sebe těžší vězení jest pravým rájem, je všude plno. Cesta k nim jest tak lehká a veselá, ale zpět sotva kdy se kdo dostal. Do těchto hrozných brlohů dostávají se obyčejně nerozvázná děvčata náhodou. Aby děvče dalo se svěsti, to jest starostí obratných a úlisných obchodníků s lidským masem, tak zvaných kuplířů, nebo „ctihodných paní“ kuplířek, lidí to obyčejně zvrhlých.

Ti vynášeli si takovou spoustu prostředků, aby děvčata byla zavlčena do domů hanby, že se tomu až podivujeme. Rovněž tak podivné jest i dopisování kuplířů neb kuplířek. V Brně před časem byla zatčena kuplířka, která měla opravdu velkoobchod s děvčaty. Ta jednou dostala z Vídně telegram: Pošlete expres 2 smuteční klobouky a jeden se světlou stuhou. Peníze jsou poukázány.

Kuplířka telegrafovala do Vídně: Smuteční klobouky jsem odeslala. Se světlou stuhou došly. Vyhovím během několika dní.

Kdo by v těchto 2 telegramech hledal toto: Majitel vykřičeného domu ve Vídni objednával dvě černo vlasá děvčata a jednu blondýnku. Brunetky kuplířka měla, tedy je poslala. Blondýnky neměla po ruce — ale slíbila je opatřiti.

Jiný telegram došel z Anglie: Pošlete dva soudky prima bílého a 2 lahve červeného vína.

To znamená: Pošlete mi dvě přitloustlé blondýnky a dvě štíhlé brunetky.

Jiný telegram: Pošlete čtyři soudky uherského vína a šest pytlů bramborů.

Obchodník žádal čtyři hezké dívky a šest děvčat nižšího druhu.

Takových a podobných případů dalo by se uvésti na tisíce. Ukázka z telegramů stačí.

Obchod s děvčaty jest neobyčejně výnosný. Z knih nedávno v Americe zatčeného obchodníka s děvčaty jde na jevo, že vydělal za 1 a půl roku 143.720 dolarů. (718.600 K).

Jakého bohatství možno dosíci obchodem s děvčaty viděti lze na pověstném „baronovi“ Ferdinandu Weissmannovi. Weissmann byl ničema, který nahromadil si ohromné bohatství tím, že sháněl a zaprodával děvčata do nevěstinců v Cařihradě a jinde.

Svou životní dráhu započal v Praze. V stáří dvaceti let seznámil se s paní Goldschmiedovou, pražskou kuplířkou, která jej učinila svým milencem. Tato prohnaná kuplířka zásobila ho dostatečně penězi, jakož i vědomostmi, jichž

třeba k vedení nečistého řemesla. A mladý Weissmann byl učelivý a přes své mládí stal se obchodním cestujícím madame Goldschmiedové.

Dovedl vyčenichat, kde lze koupiti hezké děvče; opatřil si konečně celou řadu agentů a náhončích a záhy stal se předním z největších evropských vývozců. V balkánských velkoměstech byl známou osobností. Přisvojil si baronský titul, nakoupil falešné řády a navštěvoval své zákazníky, obklopen vždy hejnem svých neteří, sester a sestřenek.

Když měl peněz již nadbyt, a policie začala „pana baroňa obtěžovati,“ sehnal své ohromné bohatství a tajně zmizel. Usadil se na pohádkovém ostrově Korfu, kam sjíždějí se knížata a králové evropští. Tu zakoupil si villu a žil bezstarostně jako baron a šťastný „otec“ několika hezoučkých děvčat.

Nikdo by nevěřil, když se tento „baron-ničema“ procházel po promenádě, že jest to pověstný kuplíř, který by měl seděti za mřížemi. Ale „pan baron“ chodil hrdě po promenádě.

A takových „pánů“ chodí po promenádách beztretně více.

Haličtí a ruští židé mají z velké části obchod s děvčaty ve svých rukou.

to bylo první 1904 - 1908 na malých

Stihání takovýchto lidí jest stíženo tím, že často jména svá mění. Pověstný Meyrobitz třicetkrát se oženil pod různými jmény, aby mohl své ženy zašantročiti do bordelů. V Rusku prý jsou celé továrny na padělání křestních listů a úředních listin.

Všemi možnými prostředky snaží se kuplíři nebo kuplířky dostatí děvčata do svých drápů. A jakmile se v nich octnou, tu málokdy vyjdou z jejich spárů.

Vynalézavost agentů bílého otroctví je přímo dábelská. Mají-li děvče, které by se jim hodilo, vyhlédnuto, dovedou celé měsíce obletovati svoji obět; čekají, čekají až nastane příhodný okamžik. Konečně nadejde taková chvíle a pak jest veta po svobodě a volnosti.

Zapadne tam, kam nikdy nechtěla a neměla přijíti; zapadne v bahno prostituce, které víc a více pod nohama se jí boří, až v něm utone docela. Dívka se beze stopy ztratí, rodiče o ní nevědí. Marné jest obyčejně všechno pátrání.

Paní Michaelisová, známá spisovatelka, podává nám několik zajímavých případů.

Pí. Michaelisová vypravuje: „Jistá mladá dívka přijela z Evropy a dostala místo v jakési veřejné knihovně. Měla v městě příbuzné a tak i ochranu.

Jednou v létě musili její příbuzní odcestovat do Evropy. Dívka zůstala v bytě sama. Byla jí doporučena laciná restaurace, kde mohla obědvat. Ježto byla plachá, pomáhal jí i sklepník, by nebyla obtěžována, stavě u jejího stolu židle tak, aby se zdálo, že je „obsazeno“ a že dívka na někoho čeká.

Jednou večer přišla k jejímu stolu krásná, bělovlasá, černě oděná příjemná dáma a požádala ji o dovolení, by směla přisednouti, ježto je jí nepříjemno jako dámě, by seděla sama.

Dívka byla ráda, že má společníci. Mluvila s ní upřímně, že bydlí sama. Dáma naslouchala a svěřila dívce, že je vdovou a že má nádhernou villu s velkou zahradou v Kalifornii. Cítí se osamělou a přála by si vzdělanou mladou dívku za společníci.

Lichotila dívce, jak se jí líbí — a na konec nabídla nic netušícímu děvčeti ohromný plat, nežádajíc za to služeb a hned jí navrhla, by za několik dní s ní odcestovala. Děvče bylo šťastno, ale chtělo přece počkat, až se její příbuzní vrátí. Dáma byla netrpělivá, vyžádala si adresu dívčiny a řekla jí, že pro ní zítra přijde, by jí ukázala svůj byt v tomto městě.

Děvče chtělo dáti paní svoji adresu, nemělo však tužku a požádalo o ni sklepníka. Tento ji-

nak velmi ochotný člověk, odvětil, že žádné nemá, a když ho prosila, by ji opatřil, váhal. A když tužku přinesl, podíval se na dívku tak varovně, tak důtklivě, že dívka, aniž by věděla, co chce jí říci, napsala bezděčně nesprávné číslo domu. Sklepník dal jí znamení očima — a dívka porozuměla. A opravdu — viděla pak často, jak ona černá dáma brousí v oné ulici, a nebyla již v pochybnostech, že to byla kuplířka, před níž zachránil ji cizí, chudý číšník.

Jiný případ týkal se velmi dobře střeženého děvčátka, které bylo zavléčeno do spárů kuplířů takto: Dívka procházela se v parku. Jakýsi muž ji sledoval a když dívka zrychlila chůzi, přistoupila k ní jakási vlídná dáma, nabídla jí, že ji doprovodí, aby nebyla obtěžována dotěravcem a konečně jí řekla, aby šla k ní nahoru, že pošle pak pro automobil.

Dívka nic netušíc poslechla a padla do spárů lidokupců, kteří ji věznili tři měsíce, až jednou, když ji chtěli dopravit automobilem jinam, poznal ji šoför, neboť býval kdysi ve službách otce oné dívky. Slíbil dívce, že ji zachrání — ale více učiniti nechtěl, boje se o existenci, neboť byl ženat.

Zahalil děvče do kožichu, dojel k domu jejich rodičů, tam položil ji do průjezdu jak otep slámy, zazvonil a zmizel. Rodiče shledali se tak

s dcerou, oděnou nočním šatem, ale následkem hrozných těch událostí stala se dívka ta choromyslnou. Ani dům kuplířů ani chauffera nezdařilo se vypátrat.

Každou chvíli čteme v novinách, jak nějaký obchodník nebo agent s děvčaty byl zatčen. V roce 1914 vyšlo na jevo, jak nekalé kousky provádí společnost Canadian Pacific. Jeden z agentů této společnosti verboval děvčata do Ameriky v okolí města Nepomuku v Čechách. Poněvadž dotyčný šejdř pocházel z oné krajiny, bylo mu lehce uvěřeno.

Však když se připravoval s naverbovanými děvčaty odjetí, byl zatčen. Ale to neodstrašuje obchodníky lidským masem. Odvažují se všemožných podvodů, jen aby se obětí zmocnili.

Z nejhнусnějších takových podvodů je *manželský sňatek*. Obchodník s děvčaty, (nebo jeho agent) uzavře s dívkou, jež se mu hodí, sňatek. Obvyčejně pak odjede na cesty a ženu svou prostě prodá do vykřičeného domu.

Jak již výše podotčeno, kuplíř Meyrobitz oženil se takovýmto způsobem třicetkrát.

Z knihy spisovatele Wagenera, který všemožně bojuje, aby obchod s děvčaty přestal, se dovídáme, že do Lvova přišel jakýsi Harry H. a představil, jakož i legitimoval se listinami jako

agent společnosti zlatých dolů. Mladý velice hezký tento muž se tam seznámil s dcerou jistého úředníka a po krátké známosti požádal o její ruku. Rodiče k sňatku svolili. Mladí manželé odjeli na svatební cestu do Vídně. — Z Vídně ale Harry H. odcestoval se svou „ženou“ hned pryč a sice do Buenos Aires v Jižní Americe, kde jest právě tržiště na děvčata.

Harry H. rodičům své ženy oznámil, že z určitých důvodů změnil svůj plán. Teprve po čase vyšlo na jevo, že mladý manžel prodal svou ženu v Buenos Aires do domu hanby.

Rovněž způsob *zdánlivých sňatků* (manžeství na oko) jest dosti rozšířen, zvláště v chudších rodinách v Haliči, kde lidokupci mají lehkou práci, poněvadž obyvatelstvo z velké části neumí ani čísti ani psátí a lehce uvěří všemu, co jim kdo nabalamutí!

Takový „muž“ odjede ihned s dívkou do nejbližšího přístavu, tam ji dopraví na palubu lodi a pod jakoukoliv záminkou se ztratí. Potom pošle do nejbližšího přístavu telegram, že přijede příštím parníkem.

Důvěřivé děvče cestuje, ale sotvaže přijde na své místo, očekávají ji již „příbuzní“ jejího muže, kteří ji zavlekou do doupat prostituce. A svého muže neuvidí nikdy víc.

Staly se dokonce případy, že obchodník děvčaty vyhlídnuté děvče *prosiť unesl*. Takový prohnaný lump zalíbil si jisté děvče, sliboval mu svou lásku, až konečně děvče svolilo k delší vy-
cházce za město. Ale tam již čekal automobil. Milenec chopil se milenky a než se kdo nadál, bylo děvče pryč a její panenství také.

A když se snad přece policii podaří vypátrati stopy zmizelého děvčete, a toto jest pak postaveno před soud, aby vydalo svědectví proti lidokupci, zapírá ze strachu, poněvadž se bojí pomsty lidokupců. Byly zjištěny případy, že děvčatům proti lidokupcům svědčícím byly ruce i nohy ze msty přelámány.

Dalším prostředkem, aby děvčata zavlčena byla do domů hanby, jest *slibování výhodných služeb a dobře placených míst při lehké práci*. Jistá kuplířka dala do novin oznámení, že přijme hezké mladé děvče paní k ruce.

Děvče se přihlásilo. Bylo ihned oblečeno do hezkých šatů, vykázán jí pěkný pokojíček se sametovým lehátkem, velikým zrcadlem atd. atd. Děvče bylo jako vyjevené. Když jednoho dotěravce plesko přes ruku, bylo děvče od své paní poučeno, to že se nesluší atd.

Třetího dne paní již zavedla do pokojíčku dívky mladého pána, aby ho bavila. Konec konců

byl, že se z toho vyklubala prostituce. Dívka měla se prodávati za mrzký peníz. Když se odvážila brániti zhanobení, byla hladem a důtkami k tomu donucována, až konečně podlehla.

Neniliž to novodobá mučirna, novodobé vězení?

V Německu byly dívky po hejnech lákány sliby na *dobrá místa* a zavlčeny do bordellů.

Vznešené dámy cestují, seznamují se s děvčaty a slibují jim *místa v ochutnávnárnách, vinárnách, modních závodech, nebo domech boháčů*. Jsou-li dívky lehkověrné, snadno uvěří těmto slibům a odejdou se „vznešenou paní“ do krásného místa.

Děvčata tato záhy poznají kam přišla, — ale už jest pozdě.

V těchto domech oblekou je do hedvábných šatů, jemného prádla, naučí je malovati si tváře, — ale to vše za přehnané peníze. Děvče má dluh a musí se snažiti jej co nejrychleji zapraviti. Ale dluhy rostou a děvče rádo by se odtud dostalo. Nemá však jiných šatů a v těchto křiklavých stydí se vyjítí na ulici. Obyčejně taková děvčata mizejí navždy v bezedné propasti.

Mladé dívky byly poslední dobou lákány do

Jižní Ameriky sliby, že tam budou zaměstnány jako *herečky a hudebnice*.*) Když však na místo přijely, žádané zaměstnání nedostaly, nýbrž upadly v ruce lidokupců. Když už dívka chce odcestovati do ciziny, doporučuje se, aby se dříve zeptala na rakousko-uherském konsulátě toho státu, do něhož jest lákána, co za člověka jest podnikatel, jenž se o její službu uchází. Uvarovaly by se dívky naše mnohého zklamání a neštěstí.

Někteří lidokupci dají do novin také inserát, že *hledají vychovatelku k dětem*. Proto i zde je velké opatrnosti třeba, zvláště jedná-li se o místo někde na východě (Orient, Indie, Čína, Japan). Dívky takové bývají také z velké části zavlčeny do hrozných doupat, kde dívky v hedvábu ale i v bahně tonou.

Veliké služby lidokupcům konají také *vykladačky karet*. Někdy takovou vykladačkou bývá prohnaná kuplířka. Navštíví-li ji dívka, která by se jí hodila, dovede ji omámiti svým výkladem, že spěje v ústrety velkému štěstí, které na ni ve vzdáleném městě čeká, a děvče uvěří. Zamlouvá se jí, že bude moci konečně býti bez práce, odívati se hedvábm. Vykladačka vybarví ji budoucí život co nejrůžověji a děvče se od-

*) Zajímavým v tomto oboru jest román K. Jonáše „Žebrochtivci.“

hodlá jeti svému štěstí vstříc. Dostane peníze na cestu a jede do Mor. Ostravy, Přívozu, Dráždan atd.

Na cestu dá jí vykladačka důtklivé napomenutí, aby se nikomu o své cestě nezmiňovala, jinak že by na ni štěstí zanevřelo. Bude-li se jí kdo ptáti, aby jen řekla, že jede na pohřeb tety neb podobně. Ale sotvaže dívka vsedne do vlaku, vykladačka telegrafuje do města, kam dívku poslala: „Zavazadlo odesláno vlakem o 9. hodině. Vyzvedněte na nádraží . . . v 10 hodin večer.“

Na nádraží je dívka již očekávána, aby byla zavedena do místa, z něhož nikdy nevyjde. Zmizela beze stopy. Americké noviny zaznamenávají, že z 50 tisíc dívek a žen, které v posledních pěti letech do Ameriky se přistěhovaly, *zmizelo málem pět tisíc* v New Yorku beze stopy.

Udílění rad a záluďné prokazování dobrodiní, nalhávání přátelství a lásky jsou také jedním z prostředků užívaným kuplíři.

Proto kuplíři vyčkávají na nádraží velkých měst a jsou ochotni o samotě cestujícím dívkám poskytnouti různých rad, pomoci a prokázati rozličná dobrodiní.

Přijde-li venkovský člověk na nádraží, zastaví se, rozpačitě zírání kolem a jeho oči hledají rady a pomoci.

Této tísně využítukují zlí lidé. Stavějí se přátelskými a jsou ochotni pomoci. Přistoupí-li dívka na rady těchto darebáků, je už naprosto ztracena.

Děvčeti lichotí, když jí někdo přátelsky pozdraví a dojde-li k hovoru, vypoví vše, co má na srdci.

Takový prohnaný mladíček jí za chvíli slibuje svou lásku a děvče v duchu plesá nad štěstím, které jí tak najednou potkalo. Jde s mladíkem, který jí sdělil, že ví o pěkném místě pro ní a netuší, že jde vstříc nejisté budoucnosti, ale jistě zkáze, neboť onen hezký mladík byl agentem obchodníka s děvčaty, jehož účelem bylo, tem aby děvče svedl.

Aby se podobné věci nemohly tak hojnou měrou díti, založen byl ve Švýcařích spolek, který roku 1904 pod názvem „Nádražní missie“ byl i u nás zaveden. Dámy tohoto spolku mají na rukávě žlutobílou pásku a na krku medailon Matky Boží. Tyto spolky zřizeny jsou hlavně tam, kde se sbíhá veliké množství drah. Pak jsou: ve Vídni, Praze, Linci, Štyr. Hradci, Brně, Inšpruku, Salcburku, Bilsku, Ústí n. Labem, Chomutově, Aši, Terstu a snad i Bohumině (Oderbergu) a Morav. Ostravě. V těchto městech je třeba zvlášť velké opatrnosti, aby děvče neupadlo do zlých rukou.

Každá dívka po příjezdu do Prahy nebo Vídně, necht se na nádraží ohlíží po dámě mající odznak se žluto-bílou pásku a na ni necht se s důvěrou obrátí. Ta jí doprovodí na noclech do útulku, kdež se dívce poradí dobře stran služby. První dny se poskytne dívce i strava zdarma, než si najde místo. Aby byla dívka členkou nádražní missie poznána, necht si dopíše o modrou kartu na adresu *V. Hálek*, farář v Liboci u Prahy, jenž jí další poučení zašle. Do dopisu necht vloží, pokud možno, 10 h poštovní známku na zpáteční odpověď a necht napíše výslovně, zda chce jeti na službu do Prahy nebo do Vídně. Když by dívka náhodou žádné členky nádražní missie na nádraží nenašla, necht se odeběře v Praze do sekretariátu Nádražní missie Salmova ulice, čís. 20., II. posch., blíže kostela sv. Ignáce, kdež se jí další sdělí. Ve Vídni zase necht se v tom případě obrátí do kanceláře „Nádražní missie“ Vídeň, III. okres, Jacquingasse č. 5.

Na některých nádražích bývají také výstražné tabulky, aby nezkušené i lehkomyšlné dívky, které přicházejí z venkova do větších měst, byly varovány před úlisnými lidmi, za nimiž začasto skrývá se prohnaný kuplíř nebo kuplířka. Na těchto tabulích bývá adresa spolku, na nějž se má cizí dívka obrátiti.

Hlavní tržiště děvčat na východě (Orient, In-

die, Čína a Japan) jest Cařihrad, a na západě (Amerika) Buenos Aires. Do Buenos Aires přivezeno roku 1896 za jediný měsíc 117 děvčat, které odvedeny byly do bordellů.

Obchodníci byli hlavně haličtí a ruští židé.

Děvčata pochází z Rakousko-Uherska (hlavně z Čech, Slovenska a Haliče) a pak z Rumunska. Hlavní dohazovač jmenoval se Abraham Scharfmann. V Přívoze u Mor. Ostravy do nedávna žil žid, který byl velkovývozcem bílých otrokyň do Ameriky. Policie chovala se k němu velice slušně, nevědouc, jak nekalé řemeslo provádí. Teprve v Německu byl zatčen a potrestán.

Veliké bordely jsou hlavně v přístavních městech a to výhradně v Americe a Asii. Tak v asijském Singapore vznikla zvláštní čtvrť (Malay Street), kde se sešla děvčata všech národů, aby tu obětovala svá těla zpitým námořníkům a jiným zhýralcům. Angličané nazývají tuto hroznou čtvrť města „babylonské peklo východu.“

Každý parník přiváží do této čtvrti nové a nové dívky, které sem byly násilně zavlčeny. Nikdy z těchto míst již nevyjdou. Jediná cesta odtud vede do hrobu. Zemrou buď přirozenou, nebo násilnou smrtí.

I když dojde ku vraždě nehorší se na to

policie, poněvadž je podplacena. Pro tyto bordely loví se děvčata v Rakousko-Uhersku, Německu, Itálii a Rusku.

Podobným místem jest v Tokiu čtvrť padlých, prodejných ženštin, zvaná Jošinera. (O životě v Jošineře psal jsem ve své povídce Maiko, v knize „Krupěje štěstí.“ Vyšla nákladem Zmatlika a Paličky v Praze. Schnellova ul. 170).

Jiným takovým brlohem jest Seotts-Road v Šang-hai a Takku-Road v Hong-kongu.

V těchto hrozných bordelech utonou tisíce a tisíce děvčat, které se daly zlákatí různými sliby a pohodlným životem. Poněvadž nemůže býti dnešní kulturně vyspělé společnosti lhostejno toto barbarské zacházení s nevinnými oběťmi, které se rovná přímo otroctví (a proto děvčata prodaná do bordelů nazývají se také bílými otrokyněmi), byl vyhlášen boj proti prostituci (prodávání se žen) a obchodu s děvčaty.

A proto jest se třeba starati, aby muži byli čestnější.

Nebudou-li muži do domů hanby choditi, nebude třeba prostitutek (prodejných ženštin) a nejcitelnější rána obchodu s děvčaty by byla sazena. V Itálii již od r. 1902 vychází časopis

„Bílá otrokyně“, který potírá obchod s děvčaty. Tyž účel sleduje „Nádražní misie,“ spolek opravdu velice důležitý a společnost „Bílý kříž.“

V poslední době i vlády všech národů zahájily samy boj proti obchodu s děvčaty. Bude třeba ještě mnohé práce.

Výborný dramatik a socialista anglický B. Shaw (u nás známý divadelním kusem „Živnost paní Warrenové, v němž líčí obchody kuplířky) tvrdí, že nečistý obchod nezajde dříve, dokud se nezmění dnešní pořádek společenský, dokud každá žena nebude míti zajištěno tolik, aby mohla slušně žíti.

Tisíce žen a děvčat má mzdy, z kterých se nemohou uživiti a proto někdy z bída klesnou v náručí prostitute, aby si přivydělaly. Smutný to věru zjev.

Nizká mzda žen a děvčat je umožněna velikým jich nadbytkem ve městech. A proto bude dobře působiti k tomu, aby ženský dorost zůstal doma, kde najde si také vhodné zaměstnání. Bude účelno poučovati chudé matky a otce o tom, co čeká jich dcerky ve velkých městech.

Proto, chce-li venkovská děvče za každou cenu jíti do města do služby, nechť aspoň pátrá po tom, do jaké domácnosti přijde.

Děvče nesmí věřiti krásným slovům prohnaných agentů-obchodníků s děvčaty (ať již je to muž nebo paní,) neboť ti již předem pro ně uchystali doupe, z něhož není východu, které jest opravdovým peklem a mučírnu duše i těla.

Nej. M. Enován:

Prostituce.

Pojem *prostituce* nese nejsilněji základní příznak všech mravních pravidel: mění se s dobou i krajem. Těsně souvisí s pojmem manželství; kde vládne názor o trvalosti manželství a zásada polygamie. Nutno pohlížeti na každý mimomanželský pohlavní styk, zvláště osob ženatých, nebo vdaných, jako na prostituci. Nemáme-li ohledu na manželství a na mravní, právní a církevní názory o něm, označme jako prostituci střídaní styků s různými osobami druhého pohlaví v krátkých obdobích nebo i současně, nebo ještě spíše z ohledu na pojem lásky, jak jsme si jej vytkli, nazveme tak oddávání se bez pravé lásky, ať už z převládajícího bujného pudu pohlavního, rozbouřeného, smyslného chtíče, popudů čistě pudových a bedonistických, nebo — a to je nejběžnější pojem prostituce, jak dnes na ni široké vrstvy nazirají, ze ziskuchtivosti. Tento názor je velmi běžný, stejně nesprávný jako nebezpečný.

Vždyt — jaký je rozdíl mezi nevěstkou, jež oddává se za tři koruny, mezi grisetou, jež se oddává za večeri a klobouk a mezi ženou, jež se oddává za úsměv a lichocení? Každá se prodává, ať už cena dle jejich poměrů je různá.

Stála císařovna — prostitutka Messalina, Kleopatra, nebo Wedekindova Lulu, u nichž rozhodující byla smyslnost, mravněji výše než Prévostova Manon Lescautova, která se oddávala s rozkoší za účelem nabytí peněz, jež byly stejnou vášní jejího života jako láska?

Cesare Lombroso a Tarnovská tvrdí že náklonnost k prostituci je vrozená jako zločinnost. Správnější je názor, že jako každý muž v nitru chová šelmu, tak každá žena v nitru chová náchyllost k prostituci, jež vlivy degenerujícími silí, ale správnou výchovou a kulturou srdce je potlačována. (Vyzývá-li tedy Klára Verbická ve svém románě i do češtiny přeloženém „Klíče ku štěstí“ ženy, aby uvolnily v sobě touhy po „volné lásce“, je to totéž, jako vyzývati muže, aby uvolnili v sobě bestii. Je to ubíjení kultury).

Je jisto, že ve všech definicích nejen moralistů a theologů, ale i vážných sociologů, hygieniků atd. dospějeme v jádře k jednomu: *Prostituce a volná láska dnešní jsou jedno a totéž a volná láska je jen lichotivější název pro prosti-*

tuci. A schopnost obou názorů a důsledky její vytvořil prof. MUDr. Pečírka stručně, ale srozumitelně:

„Uznáním volné lásky padá pojem rodiny i dosavadní společnosti, nastupuje falansterium (Fourier). *Dokud volná láska existuje vedle rodiny, je jen synonymem prostituce.*“

Názor tento bude arcit velmi nepohodlný a velmi nemilý četným dámám, které blouzní o „volné lásce“ a hlásí se k ní, ale těžce budou chtít přijati na čelo pečet prostitutky. Na štěstí nevytkl jej ani moralista ani sociolog, ale prof. Pečírka, který nebude jistě viněn z úzkoprsosti.

Vyhne se dalším úvahám o podstatě prostituce a podáme jen stručný nástin vývoje prostituce, a to hlavně jen té prostituce, kde nabyta určitých náboženských nebo sociálních forem.

Pročítáme-li dobře bibli, tu poznáme, že již Starý zákon zná prostituci, tento vřed kultury lidské. Napřed vyvinuje se z touhy po potomstvu, jak toho dokladem je krvesmilství dcer Lotových, nebo případ Hagary* a žen Jakubových, jež prostituovaly své služby.

*) Krásný obraz Hagar a Ismael na poušti namaloval prof. E. Liška.

Kapitola třetí knihy Ruth silně i když zakrytě připomíná živel prostituce, kdežto Dalila již je příkladem vyspělé kurtisány. A od Šalomouna, který zařídil určitý harém sobě, nemluvě ani o případě se ženou Uriášovou, s prostitucí setkáváme se v Písmě častěji a častěji.

U Semitů vůbec prostituce záhy bujela a kvetla, ba stala se i částí bohoslužby. Kult babylonské bohyně Milyty vyžadoval, aby každé děvče se ve svátek bohynin oddalo jednou nějakému muži za poplatek. Divoká smyslnost kultu foenické Astarty, jejíž kněžky byly vázány k prostituci, je známa. Žhoucí var krve, rozšílené a rozběsněné až chorobnou smyslností semitskou (mluvíme o dávných dobách na východě) upadal v orgie, jichž sytý a barvitý obraz, s nímž se shledáváme v rekonstruovaných líčeních oné doby, přímo omamuje. Odtamtud bohoslužebná prostituce přenesla se na Kypr a Afrodité kyprská stala se bohyní řeckých hetér. (O postavení hetér výstižně hovoří francouzský spis *Mau-passant*). Jakou péči věnovali jim Řekové, dokazuje i okolnost, že v Milétě a na Lesbu založeny byly školy vychovávající děvčata k prostituci výcvikem gymnastiky, tance, hudby a p.

O prostituci v Egyptě psal pěkně Pierre Louys v „Afrodité, obraz mravů antických.“ Z Řecka přešla prostituce do starého Říma. Ve II. století

před Kristem Aedilové ji upravili, ale s větším porozuměním pro neúprosná pravidla zdravého životního vývoje národního než v Řecku.

Prostitutka, již dostalo se licence, byla vyloučena ze svazku rodiny, pro život rodinný byla mrtva.

Císařský Řím později svým rozkošnictvím ničí však mravy. V Pompejích nalézáme zbytky prostibol, v Římě dosahují až k branám císařského paláce. Messalina, choť císaře Claudia, a po ní nejedna z římských matron daly se zapsatí v listiny Aedilů jako prostitutky,

A odtud prostituce rozšířila se po celém vzdělaném světě a pravdou ukázalo se, co větší znalost poměrů lidských řekl, že svět se točí kolem sukně.

Kdo by podrobněji studovati chtěl otázku prostituce, tomu doporučujeme:

Dafour: „Historie de la prostitution“ a „Mémoires sur l'histoire des moeurs et de la prostitution au XVII. siècle,“ *Lecour*: La prostitution à Paris et à Londres 1789—1871, *Hügel*: Geschichte, Statistik und Regelung der P., *Rabutaux*: De la p. en Europe depuis l'antiquité jusqu'à la fin du XVI, siècle, *Morreau*: Les aberrations du sens générique, *Reich*: Die Prostitution, *Ball*: La folie erotique; Podrobnější sou-

pis ve Weylově Handbuch der Hygiene, Jena, 1900. Z českých spisů pak MUDr. Rožánka spis „Choroby pohlavní.“ „E. P.“

Válka proti nemocem pohlavním.

S prostitucí ruku v ruce jdou pohlavní nemoci. A proti těm chystá se válka, která snad bude delší války třicetileté a netřeba se děsiti, nýbrž naopak co nejvíceji ji vítati.

Z tohoto nového boje, který již nyní počíná proti nemocem pohlavním, vyjde lidstvo doopravdy obrozené a zdravější. Jde o potírání sdělných nemocí pohlavních. Nikdy před tím nebylo toho přehledu.

Teprve nyní byly miliony mužů podrobeny lékařské prohlídce a v značném dílu i opětnému zdravotnímu dozoru. Tím vyšlo na jevo, v jaké míře hlodají pohlavní choroby na kmeni lidstva. Poznání toto vyvolalo výzvu potírati tuto nákazu.

Již za starých časů byla vypovězena válka prostituci. Historičtí badatelé vypravují, že se ve XIV. století značně rozmnožily v Praze domy prostitutek. Zjev tento snadno si vysvětlíme jednak nesmírným bohatstvím četných příchozích z ciziny, jež táhl sem lesk dvora, jednak známou

zhýralostí doby, do níž si tolik stýskají Milič z Kroměříže a Waldhauser. Po vítězství strany husitské vrhá se lid i na domy prostitutek. Tak dne 19. srpna 1499 obořil se lid pražský na takové domy ve Starém a Novém Městě a pobořil všechny tak, že prý kámen na kameni nezůstal.

Takový boj ovšem nepomohl. Zlo bujelo dále. Rozletěly se i traktáty proti nevěstkám.

Teprve nyní počíná se brojiti proti prostituci účelněji.

Již roku 1906 vydán byl pro inteligenci spis cís. rady MUDra O. Rožánka, nazvaný „Choroby pohlavní u muže a ženy.“ Autor v něm pojednává obšírně o tomto předmětu a napsal také populární pojednání „Příjice (Syphilis,) její léčba a ochrana před ní.“

Obsah spisu je časový a vážný, neboť shrnuty vedle starších také všechny nové poznatky choroby této se týkající. Práví se tam mezi jiným: „Úžasný postup pohlavních chorob, jakož i zhoubné jich následky vyburcovaly konečně v posledních desetiletích nejen lékaře, ale i sociální politiky, že počali se blíže obíratí veledůležitou touto otázkou. Seznalo se, že pouze policejními předpisy nelze čeliti šířící se zhoubě, že jimi nelze

zabrániti znehodnocení lidského plemene a že nemožno učiniti přítrž ubývání lidnatosti.

Potlačení pohlavních chorob je sociální nutnost, vyplývající nejen z úžasného jich rozšíření, ale i ze zhoubného vlivu, jakým se uplatňují jak vůči jednotlivci tak i celému lidstvu. Boj proti pohlavním chorobám nebude však nikdy korunován pronikavými úspěchy, bude-li veden pouze jednostraně. Nutno, aby se jej účastnili všichni činitelé a to jak jednotlivci, tak veřejnost.

Pokud nepronikne pravé porozumění o důležitosti chorob pohlavních všechny kruhy široké veřejnosti, potud nebudou úspěchy jednotlivce v boji proti pohlavním chorobám tak pronikavé.

Je na veřejnosti, aby, chce-li pracovati k zadržení postupu pohlavních chorob, postarala se o zlepšení sociálních poměrů nejnižších a prostředních tříd lidu, o řádnou výchovu dětí, o zaopatřování sirotků, o blaho a výchovu zanedbané a spustlé mládeže, o rozluštění otázky bytů, ochrany dítek, potření kořalečnického moru, o úpravu a assanaci prostituce atd.

Společnost lidská musí si podati ruku a svorně přistoupiti k obrovské oné práci.

Vydatnými činiteli v boji tom jsou lékaři, škola, rodina, spolky a tisk.

Němci mohou býti v tom směru v mnohém vzorem, jak třeba pracovati o velkých otázkách. Založili nedávno „Německou společnost ku potlačení pohlavních chorob.“ Ale nejen že ji založili, dnes jde za myšlenkou tou skorem celá německá veřejnost. Dostí zajímavé jsou okolnosti, za kterých vznikla ona společnost. Na mezinárodním sjezdu k potírání malomocenství nadhodil v soukromých rozpravách profesor Wolf správně, zda by nebylo záslužnější a prospěšnější vše, co uvedeno v pohyb proti malomocenství obrátiti raději proti *pohlavním chorobám!* Rok na to, roku 1899, rokovala již o věci té prvá mezinárodní konference v Bruselu. Roku 1901 na kongresu německých dermatologů ve Vratislavi uvedena v život zmíněná německá společnost.

Při ustavující schůzi její ve Frankfurtě přihlásilo se k ní hned prvý den 700 členů. V málo měsících stoupl počet členstva do tisíců a dnes není většího města v Německu, v němž by nebyl zřízen pobočný spolek. Společnost tato obrátila zřetel svůj hlavně k těmto bodům: Poučovati všecken lid populárními přednáškami a brožurami. Vydání nových zákonů, jimiž by přenášení pohlavní nákazy bylo trestáno jako zločin. Založení veřejných klinik, obcí nebo několika dohromady, kde by pohlavně onemocněli byli *zdarma léčeni*. Rozšíření dosavadních vyučovacích

ústavů a založení nových univ. klinik i poliklinik pro pohlavní choroby. Poučné systematické přednášky populární a přednáškové cykly. Zdravotní prohlídky nejen vojska, ale i širších kruhů občanských. Úprava prostituce a j. v.

Dále uvádí spis ten řadu opatření navrhovaných již koncem minulého století na potlačení nákazy pohlavní. Také tento boj má již své dějiny a velmi poučné.

V Německu mají se všemožně potlačovati rozmnožení pohlavních nemocí a čelí proti tomu rozumnými zákazy.

Dle zprávy „Vorwärtsu“ vydal velící generál 14. armádního sboru v Badenu armádní rozkaz, dle něhož každý muž a každá žena civilního obyvatelstva, dopustí-li se mimomanželských pohlavních styků, ačkoli jest si vědoma, že je pohlavně nemocna, bude potrestána vězením v trvání až do doby *jednoho roku*, anebo pokutou až do výše 1500 marek. Proti osobám vojenským bude v podobných případech zavedeno zvláštní řízení.

U nás se svého času počala také trochu vířiti klidná hladina našeho myšlení, když se počalo psát o nutnosti poučování mládeže o pohlavních otázkách. Ale s ohledem na falešnou cudnost necudných lidí, jimž začasto mládež padá

za ubohou obět, a to tím častěji, čím méně jest poučena o nebezpečí přírodních pudů, nestaly se žádné pronikavější změny.

Oproti tomu v pruské panské sněmovně právě podal svob. pán Bissing tento návrh, čelící k uplatnění pohlavní paedagogiky:

„Královská vláda se žádá: 1. aby vřadila určitý návrh do rozpočtu za tím účelem, aby

- a) zavedena byla pohlavní věda jako povinný vyučovací předmět na semináře a vysoké školy, pro duchovní a učitele vysokých, středních a obecných škol;
- b) aby kožní a pohlavní nemoci pojaty byly mezi povinné zkoušené předměty při státních zkouškách lékařů;
- c) aby žáci a žačky obecných, středních, vysokých, odborných, průmyslových, obchodních a pokračovacích škol byli před svým propuštěním soustavně poučováni o podstatě a účincích pohlavních nemocí, a to odborně v tom směru vzdělanými školními a úředními lékaři;
- d) aby vypsána byla větší cena za nejlepší práci o otázce: Jaký vliv mají pohlavní nemoci na pohyb obyvatelstva?
- e) aby podporovány byly všemožně snahy „Německé společnosti k potírání pohlavních nemocí.“

2. Vláda se žádá dále, aby působila v tom směru, aby každá osoba, jež, ačkoliv věděla neb věděti musila, že jest pohlavně chorá, přes to pohlavně obcovala, byla za to potrestána.

K návrhu je připojeno obšírné odůvodnění, v němž praví se, že běží navrhovatelům nejen o přímé materiální objasnění těchto zjevů, nýbrž především o to, aby v mládeži na podkladě nábožensko-ethického vypěstění byl myšlenkový směr, jenž sám by se vzpíral pohlavním výstřednostem a předčasnému ukájení pohlavnímu.

I za přírodovědeckého vyučování má být výkladem o rozmnožování druhů zjednáno analogickými vysvětlivkami v dětech porozumění o rozplozování lidstva. Dále se praví v důvodech, že mládež obou pohlaví musí býti hned ve škole upozorňována důtklivě na veliká nebezpečí, jež hrozí jí po opuštění otcovského domu, zvláště ve velkých městech.

Jest to tím žádoucnější, poněvadž úbytek porodů vzniká hlavně z velikého rozšíření pohlavních nemocí. Vážný list berlínský, z něhož tuto zprávu vyjímáme, doporučuje vřele návrh tento a praví na konec: „Plané, povrchní vtípy o věci tak veledůležité byly by tu zrovna tak málo na místě, jako pokrytecká cudnost a strkání hlavy do písku.“

Kdy u nás stane se něco podobného? Bylo by již načase. V jednom případě přece rozhoupalo se svědomí u nás a založena byla *poradna pro pohlavní nemoci „Humanita“*, spolek pro péči o zdraví dělnictva v Praze, otevřela zvláštní poradnu pro pohlavní nemoci, kterou bude řídit osvědčený dermatolog p. dr. Jar. Kubias. Pro poradnu byla propůjčena ordinace síň okresní nemocenské pokladny v Praze, Krakovská ul. 14, a bude se v ní ordinovati každé úterý a pátek od 6. do 7. hod. večer.

Právo dostaviti se k poradě mají všichni členové svazových nemocenských pokladen, kteří se cítí pohlavně nemocnými a potřebují odborné lékařské porady. Poradna nebude léčebnou, nýbrž bude se v ní jen raditi o způsobu dalšího léčení. Toto zřízení jest také k dispozici i nemajetným soukromým osobám, které ze studu nemoc tají a potřebují diskretní lékařské rady.

Kdož chtějí poradnu navštívit, musí se vykázati poukázkou od některé svazové nemocenské pokladny. Soukromým osobám vydává poukázky kancelář „Humanity“ v Krakovské ul. 14 každý všední den od 8. do 2. hod. odpo. a ve dny ordinace kromě toho od 6. do 7. hodiny večer.

Poučení o tomto oboru jest teď častější. I na jevištích předvedl nám francouzský spiso-

vatel Eugen Briens v zajímavém dramatu „Utajované zlo“ hrozné účinky tajného hříchu. A nyní i na film, který — bez přehánění řečeno — předvádí před očima divákovyma kus popisu mravů naší doby a dává nahlédnouti do nejhlubších hloubek lidského znemravenění. Není to film vytvořený jen k účelům sensace, nýbrž spíše má sloužiti jako dílo uvědomující a varující propagandy. Film je vytvořen věrně dle denníkových zápisků bývalé policejní asistentky Arendtové z Kolína nad Rýnem, která zvolila si za životní úkol rozhodný a neústupný boj proti onomu nejnižšímu pudu výdělečnému, proti *evropskému prodávání duší*.

Film nám ukazuje opovržení hodnou třídu lidí, kteří se zaměstnávají jako svou živností obchodem nešťastnými dětmi, které jsou uměle zmrazeny a pak odevzdávány žebrákům ze řemesla aneb potulným komediantům. Všechny druhy tohoto strašného obchodu dětmi, který je hanbou dvacátého století, všechny úskoky těchto prodavačů duší jsou tu uvedeny jako výstražný příklad. Dále jest pojat do obsahu filmu neblahý obchod děvčaty ve svých nejhanebnějších tvarech. Tu rozvíjí se tak mnohá děsná tragedie z nezkušenosti vůči svodům oněch bidáků, jimž i člověk je pouze výnosným zbožím.

Film je bohat napínavým poutavým dějem

a šťastnou režii podařilo se zbaviti ho jakéhokoliv drsného účinku. Diváků zbude jen dojem působení uvědomovacího.

Veliké zlo doby.

Názor pí. Elišky z Purkyňů. Z listu sl. MUDr. Bayerové.

Krajinský list „Český Kraj“ v Plzni vycházející, obratnou rukou redigovaný, přinesl zajímavý výťah z přednášky v Praze konané. Dopřáváme mu tuto místa:

Trapné a přece veledůležité otázky prostituce věnována byla přednáška, kterou přednesla předsedkyně „Ústřed. spolku čes. žen“ pí. *Ei. z Purkyňů* v Praze.

Od nějaké doby část sociálních politiků popírá názor, že by zorganizovaná prostituce, jež stojí pod veřejným a státním dozorem, byla zlem nezbytným, tak zvanou nutností, vyplynulou z nynějších společenských řádů.

Tato část sociálních politiků soudí, že ohromné šíření pohlavních nemocí souvisí právě s tímto míněním o nezbytnosti prostituce a s tímto zřízením, jelikož ani při této prostituci, podřízené veřejnému dozoru, nelze zdravotní dozor prováděti úplně bezpečně. Proto soudí tito sociologové, že náprava vzejíti muže z úplného odstranění prostituce.

Přednášející dáma, která má již v oboru feministického hnutí a různých sociálních akcí velké zásluhy, postavila se rovněž na toto stanovisko a citovala celou řadu vědeckých, zvláště lékařských odborníkův, kteří tvrdí, že jest klamem, jakoby pohlavní zdrželivost vedla k hysterii a k jiným poruchám duševním. Sílí naopak myšlenkovou a duševní výkonnost.

Vlivům a účinkům pohlavního pudu lze se vyhnouti dle těchto názorů úplně intensivní prací.

Přednášející uvedla některá zajímavá data o tom, jež si opatřila z pramenů policejních, jak se rozmohla prostituce v Praze. Jest nyní v Praze 24 tak zv. veřejných nevěstinců s asi 90 prostitutkami. Vedle toho jest zaznamenáno na policii 400 prostitutek samostatných, opatřených knížkami. Vedle toho potuluje se po Praze v noci po ulicích a krčmách na 5000 *prostitutek*, jež svoje „řemeslo“ vykonávají beze všeho dozoru.

Proti těmto bylo v poslední době ostře zakročováno, takže od 1. ledna do 1. dubna bylo již zatčeno na 1200, z nichž 600 bylo stíženo pohlavními nemocemi.

Žel, mužové, kteří se u prostitutek takových nakazí, šíří pak nákazu i v slušnější vrstvy ženského pohlaví. Tak z ústavu prof. Janovského zvěděla přednášející, že z dívek tam pro pohlavní

nemoci léčených, bylo — 52% služek.*) Číslo to opravdu strašlivé.

Přednášející soudí, že zdravotní dozor nad prostitutkami, vykonávaný jednou týdně, naprosto nestačí, protože mezi tím přicházejí k nim již mužové, sami již pohlavními nemocemi stíženi. Bylo by proto zcela spravedливо i rozumno, kdyby také tito mužové podrobováni byli stálému zdravotnímu dozoru.

Nejúčinnější zbraní proti pohlavním nemocem bylo by však odstranění prostituce vůbec. Aby se uzavřely zdroje její, bylo by však zapotřebí, aby také mládež byla poučována včas o škodlivosti předčasného ukájení pohlavního pudu a neméně též o záhubnosti onanie.

Žel, že různými záhubnými vlivy šíří se zkáza tato již i mezi mládež nejtětlejší. Jako hrozný odstrašující příklad uvedla přednášející 7letého hochy a 4leté, pravíme 4leté děvčátko ze Žiž-

*) Na schůzi peštského spolku proti obchodu s děvčaty mluvil biskup dr. Ot. Prochaska proti prodejnému znásilnění svobody slabších osob a pro posílení morálky. Prohlídku služebných děvčat policejními lékaři označil za stigmatizování celé společnosti. Pro přibývající pohlavní nemoci žádal zřízení státních nemocnic a bezplatné ošetřování a léčení, obligatorní hlášení nemocných, vracejících se vojnů a vydávání zdravotních vysvědčení ženám i nevěstám.

kova. Přednáška paní z Purkyňů vydána bude též tiskem.

Přednášející citovala také do oboru svých snah a myšlenek krásný a hluboký list, kterýž jí zaslala před přednáškou žena neméně úspěštilá, sl. MUDr. Bayerová, výborná lékařka pražská. Také v listu tom klade se důraz na to, jak problem tento, zvláště po posledních událostech, stal se důležitým pro všechnu společnost naši a jak jest nutno, aby řešení jeho dán byl jiný směr. Bylo by přímo prohřešením proti velikým zájmům lidským, kdybychom i my z listu toho necitovali nejdůležitější myšlenky a podněty, ač přirozeně spíše jen napovězené.

Slč. MUDr. Bayerová, která před časem vydala jí upravenou knihu „Žena lékařkou“ u Vilímků tu píše:

„Naše stanovisko ženské, lidské, se musí i v této otázce siliti a uplatňovati. I netřeba v téhle kruté věci přičítati medicíně více váhy a moci, než klidný, objektivní posudek projeviti může.

Bylo kdysi zákonem lékařským, pouštěti vdatně nemocným krev — ještě Carour zahynul tímto nejvyšším, přísným pravidlem vědeckým. Abychom teď pouštěli krev potomkům, lékařsky zeslabených předků, pouštěním žilou! A byla

to nejvědeckější moudrost medicinská, kterou posud neblaze pocítujeme!

Policejní prohlídky v Prostějově konají se každý večer. Mají jimi býti zamezeny toulky žen po 9. hodině. Několik žen již bylo na radnici předvedeno, ale některé se skrývají dokonce do mužských šatů, jen aby mohly zůstatí venku.

Ale mně se zdá, že v této věci působila zhoubněji než medicína osudná dvojí morálka: jedna, vlastně žádná pro muže a jedna pro ženy.

Na tu morálku pro ženy nenaříkejme. Jen jí děkujeme, že trochu chránila nové generace! Právem bychom my, ženy, se směly ale obrátiti na medicínu, jejímž úkolem má býti: chrániti zdraví mužů i žen, nejen žen, nebo nejen mužů.

Proč se ujímá medicína prostituce? V zájmu žen, protože žena může býti ohrožena pohlavní nemocí *výhradně a jedině* mužem? Pak by musila medicína se obíratí pečlivě prohlídkou — mužů což by bylo velice logické a přes míru užitečné. Muž by se dal prohlédnouti bez ostychu, jako se dává prohlížeti častokráte, ucházejí se o pojištění atd. atd. Také by mužští se dostali tím rychleji v léčení a neženili by se tak nezodpovědným, hanebným způsobem, že zahubí ženu i děti.

Jaké množství žen zahubí prostituce, ze kterých za klidnějšího, přirozenějšího života mužů mohla by většina býti šťastnými ženami a matkami.

Prostitutka žije 5—6 let a zahyne, jak to medicína dokazuje.

Chladně posouzeno: neškodí dnešní stav rozšíření prostituce, zneužívání veřejně chráněné a opatrované příležitosti ke stykům pohlavním i s malými gymnasty víc — než prospívá? Ať se ohlíží člověk v pravo, v levo — toho zdraví nikde není tolik, aby lidé jím mohli hýřiti, aby samou silou nastřádanou nevěděli kudy — kam! Tedy s tím „nutným zlem“ to vypadá bledě!

A tu i tam se vyskytuje nějaká kniha — tak autobiografie proslaveného juristy prof. Bluat-schliho, který klidně líčí, jak záhy si umínil, že si založí zdravou rodinu a že ani jedinkrát se nezapomene a také se pohlavně zdržel, až se oženil. A i dost lékařů přiznává, nedráždí-li se ústrojí, že také zbytečně nepracují a síla, která by se jinak promarnila, obrací se jinam a bývá využítována jinak a neštěstí se nestane žádné.

Kdyby se obrátily peníze na *důkladnou*, zdravotnědovodnou výchovu hochů a dívek ve školách, oč bychom měli zdatnější občanky v dohledné době?

Ovšem by se muselo předepsati pp. lékařům, čemu se má učit.

V dnešní hrozné době nás chrání před epidemií na vymření jedině profylaxe — předejítí nákaze — léčení by nám nepomohlo nic, serum sem, serum tam. V sociální medicíně není také žádného bezpečnějšího, lepšího léku než profylaxe. Nač tedy plytvati tolika životy lidskými zařízením, které profylaxi opravdově jen překáží!

Mně tane na mysli stále permanentní jakýsi výbor, nebo sbor ženský, se členy ze všech našich pražských spolků ženských, který by ve veškeré tichosti sbíral pilně materiál a připravoval vyjasnění. Kdyby prostituce napomáhala zvýšení životní úrovně — bylo by po řeči. Ale my tomu nemůžeme věřit a my chceme vědět — vědět v zájmu svého pohlaví a zájmu našeho národa.

Smutné zjevy.

Je to věc velmi palčivá, ale právě proto je nutno veřejně o ní promluvit. Týká se ženské otázky, života našich žen venkovských i městských, a způsobu, jakým upravují si život v době

kdy jejich mužově nebo snoubenci krvácejí za vlast. Dostí často dočítáme se v posledním roce zpráv o manželské nevěře žen narukovaných vojnů. Není tomu tak jen u nás, slabost ta postihla všechny válčící státy, celou Evropu. Ale to nebrání nám, abychom právě my v Čechách, kde naši selští předkové ryzostí mravní neobvyčejně vynikali — vzpomeňte Chelčického, Českých bratří atd. — neupozornili na bolavou ránu našeho společenského života za frontou. Nedávno četli jsme v časopise tuto zprávu:

„*Všední obrázek.* Dělník X. X. z Vel. Poříčí od počátku války byl v zákopech na severním bojišti. Často psal a vzpomínal na hodnou ženu a hošíka. Před nedávnem dostal dovolenou a radostně upaloval z náchodského nádraží k domovu. Chtěl ženu překvapiti, ale zatím — sotva vkročil — byl překvapen sám! Hodná žena s pláčem měla jen jednu omluvu: že ji soused svedl. Oklamáný manžel učinil prostě oznámení pro cizoložství a okresní soud v Náchodě vyměřil svedené i svůdci každému čtrnáctidenní vazbu s posty. Krajský soud v Hradci rozsudek I. instalace potvrdil.“

Jak pokořující pro chybivší ženu jest takové veřejné pranýřování jejího skutku, ale jak zároveň bolestné jest pro jejího muže, který pro výstrahu jiným musel ji takto ztrestati!

Ženatí otcové rodin a důvěřující junáci, jimž dosud okolnosti nedopřály založiti si vlastní krb rodinný, vzpomínají si při plnění svých státních povinností ve frontě na své drahé doma, na své ženy a nevěsty a tito zatím v dálném domově nemají leckdy nic pilnějšího na starosti, než zapřádati nerozumnou koketerii a flirt s lidmi, kteří obtíží války nezakusili, nebyvše odvedeni a lehkomyšlně těží z toho, že tyto slabé ženy osaměly.

Nebudeme se rozepisovati široce o tom, co musí prožiti každý obránce vlasti, jemuž určeno, aby bojoval se zbraní. Naši domobranci konají, jak známo, svou vojenskou povinnost rádi a se zanicením, poněvadž mohou tím dokumentovati svou oddanost domu panujícímu a říši, k níž přináležejí. Rádi proto snášejí obtíže mnohahodinových pochodů atd., kojice se v mysli alespoň blahou nadějí, že doma vzpomínají na ně věrné duše, k nimž dříve nebo později se vrátí, aby v šťastné době nového míru pracovali s nimi společně k rodinnému i kulturnímu blahu svému i k blahu celých krajů.

Co nešetrnosti, nerozvážnosti a lehkomyšlnosti musí dřímati v duších takových žen, které ve chvílích, co jejich muž nebo ženich ve frontě za hřmění děl tiskne k prsoum jejich podobenku nebo jejich dopis, baví se doma s muži jinými,

dávající zabít se za jejich úsměvy a klesající někdy až k úrovni cizoložnic.

Život potřebuje lidí pevného charakteru, lidí kteří dovedou se ovládati, nikoliv slabochů a osob zhýčkaných. Jestliže naši bojovníci ve frontě musí snášeti hrdinně všechny nepohody a vlastní svůj život nasazovati, mají plné právo alespoň na to, aby, vrátivše se domů, našli svůj domácí krb čistý a ne místo něho trosky rodinného blaha.

Naši čeští spisovatelé líčili nám ve svých dílech ženy a milenky statečné, obětavě snášející, co jim osud uložil. Vzpomeňme jen na něžné obrazy žen vystupujících v povídkách Aloise Jiráska, Karoliny Světlé a Svatopluka Čecha! Je vždy lépe, béřeme-li si za vzor krásné příklady ušlechtilých zjevů ženských, vyličených nám v knihách, než přizpůsobujeme-li život svůj všednímu rmutu a kalným vlnám materialistické doby.

Čestná žena vždy zařídí svůj život v době, kdy muž její bojoval, tak, aby mohla po návratu pohlédnouti do očí čistým a nezkaleným zrakem.

Správně bylo napsáno, že žena, nosící na ruce snubní kroužek, zpronevěří-li se svému slibu, nezasluhuje nic jiného, než aby jí prostrčen byl kroužek ten nosem, jako to nosí indiánky. V českých venkovských městech množí se při-

pady manželských nevěr, stoupá i počet nakažlivých nemocí, ohrožujících fysickou zdatnost nové generace.

„Severočeský Dělník“ oznamuje z Mostu: Ve zdejší nemocnici jest 90 žen v ošetřování pro pohlavní nemoci. Z těchto 90 žen jest 34 žen *vdaných, mezi nimi mnohé, jichž mužové jsou v poli*. Dokonce jest mezi nimi jedna žena re-servisty a *matka osmi dětí*.

To je úkaz jistě nezdravý. *Přejeme-li si míti muže charakterními, povahově důslednými a při tom energickými, žádáme na druhé straně, aby ženy naše byly mravné, trpělivé, obětavé a věrné.*

Kdyby rakovina, jež postihla naši společnost, měla se šířiti dále, museli bychom nad lidstvem již zoufati. Není přece úkolem lidstva, vyžiti se za každou cenu, nýbrž stoupati výš a výše k metě člověka mravně dokonalého.

Neadresujme tuto svou epištolu snad jen našim ženám venkovským — u těch nevěra snad se ještě v takové míře nerozmohla. Mluvíme povšechně k celému venkovu, k městům i vískám. Až nadejde jednou doba míru a naši pracovníci zamění opět ručnici za pluh, jistě šťastnější bude ta žena, jejímž nitrem rozleje se blažené vědomí, že po dobu mužovy nepřítomnosti věno-

vala se pouze svým dětem a rodinnému statku, než ona, kterou hrýzti bude svědomí a vyčítati jí, že dobrého člověka, jenž zvolil si ji za družku na cestě životem, v době jeho těžkých zkoušek klamala a podváděla. „Český kraj.“

Z Písma.

Komu běda? Kterému otci běda? Komu svády? Komu jámy? Komu bez příčiny jámy? Komu červené oči? Zdaž ne těm, kteříž meškají při víně a oblibují si vypítí číše? Nehleď na víno, když jeho barva stkví se ve sklenici. Lahodně vchází, ale naposledy uštkne jako had a jako bazilišek rozleje jed.

Oči tvé hleděti budou na cizí ženy, a srdce tvé mluvíti bude převrácené věci, A budeš jako snem obtížený správce lodi uprostřed moře, jenž ztratil veslo.

Neopíjejte se vínem, v němž jest chlípnost. Smilství a víno a opilství odjímají srdce.

